

Wat is eerlijke informatie???

En de rol van de NPRES en Ministerie van EZ&K...

Hieronder komen de volgende onderwerpen aan bod:

1. Kwantificering van de ellende door windturbines op land
2. Zijn windturbines op land veilig?
  - 2.1 RIVM krijgt integriteitsklacht door hun onderzoek over Windturbines en gezondheid
  - 2.2 NIVEL-onderzoek misbruikt voor misleiding
  - 2.3. GGD geschikt om medische informatie aan te leveren t.a.v. windturbines?
  - 2.4 Milieueffectrapportage (MER) Windturbinebepalingen
3. Zijn méér Industriële Windturbines op land nodig om klimaatdoelen 2030 en 2050 te halen?
4. Conclusie

1. Kwantificering van de ellende door windturbines op land

TNO:

Uiteraard zijn gezondheidsschade en verminderd welzijn niet uit te drukken in geld, maar woningwaardedaling is een (zeer grove) indicator voor verminderd woonplezier en welzijn, ook voor huurders.

TNO onderzocht het effect van nieuw te plaatsen windturbines op huizenprijzen in de periode tot 2030.

Daarbij ging TNO uit van de concrete in RES-sen genoemde projecten, optellend tot 55 TWh

(Publicatie **maart 2022**. Nu er recent meer bekend wordt over het effect van Laag Frequent Geluid (LFG) zal die waardedaling alleen nog maar stijgen!)

Conclusie:

- Bij uitrol van alle wind-plannen uit de RES (dus optellend tot 55 TWh) zullen er in 2030 meer dan 1,6 miljoen woningen vlakbij windturbines zijn, maar liefs 22% van alle woningen in Nederland.
- **Woningwaarde daling in 2030: € 15,5 miljard euro**

Zie de samenvatting , o.a. tabel op pag. 4:

<https://www.tno.nl/nl/newsroom/2022/03/tno-brengt-impact-toekomstige/>

Dat beviel de NVDE-adviseurs van Rob Jetten en de voorstanders van meer windturbines op land binnen het ministerie van EZ&K natuurlijk helemaal niet. Dus gaf het landelijke bureau voor het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES), aan Ecorys opdracht tot een aangepaste ‘Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse’(MKBA).

Dit werd gepubliceerd in **maart 2023**:

<https://regionale-energiestrategie.nl/documenten/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=2433579>

De uitkomsten zouden, volgens dit rapport, gebaseerd zijn op “bestaande info”.

Ecorys gaat echter niet uit van het hierboven genoemde TNO-onderzoek naar waardedaling woningen, maart 2022

Maar Ecorys bedenkt een eigen globale rekenmethode (i.t.t. TNO, die de feitelijke RES-plannen als uitgangspunt nam) en gaan daarbij uit van onderzoek door Droes en Kosten uit 2019!

Tja, en dan schrijft Ecorys in voetnoot 6 (pag. 31)
“Droes en Kosten (2019) merken ten aanzien van zon-pv op veld op, dat ten tijde van hun studie nog niet veel zonneparken ontwikkeld waren en ook (nog) niet veel huizen zijn verkocht die in de buurt van zo’n park staan. Daarom dienen de straal waarin hinder ervaren wordt en de waardedaling van woningen met enige voorzichtigheid te worden bekeken. Bovendien gaan Droes en Koster niet in op ontwikkelingen in nieuwbouw, de grootte van huishoudens en andere type gebouwen dan woningen. Deze aspecten konden evenmin worden meegenomen in deze MKBA.”

Ecorys komt daarmee bij opwekking van in totaal 55 TWh uit op een woningwaardedaling ten gevolge van wind en zonnevelden van € 4,5 à 5 miljard euro.
En dat is de info, die NPRES vervolgens verspreidt ....

2. Zijn windturbines op land veilig?

2.1 RIVM krijgt integriteitsklacht door hun onderzoek over Windturbines en gezondheid

Het betreffende onderzoek ligt aan de basis van de (nog concept) nieuwe Windturbinenormen. Tegen het RIVM loopt, na te magere rectificatie, nu een officiële wetenschappelijke integriteitsklacht

Bewijs voor het niet deugen van het RIVM -onderzoek over Windturbines en Gezondheid

Het RIVM is niet gehouden aan de wetenschappelijke eisen, zoals een anonieme peer-review-fase. (Terwijl burgers, die een rechtszaak aanspannen tegen de komst van windturbines nabij hun woningen, van de rechter wèl volgens de wetenschappelijke eisen moeten aantonen dat dit voor hen ON-veilig is.)

Wat wèl voldoet aan de wetenschappelijke eisen is het onderzoek, dat aantoonde, dat het RIVM-onderzoek (met de conclusie, dat windturbines met de huidige geluidsnormen veilig zouden zijn) niet deugt:

<https://www.windwiki.nl/wp-content/uploads/2021/11/Gezondheidseffecten-van-windturbinegeluid-D.-Bijl-2021.pdf>

Hierop antwoordde het RIVM met een 'factsheet', maar daarin staan volgens de medici van Windwiki opnieuw onwaarheden.

Bijvoorbeeld:

Alsnog staat in deze tweede factsheet deze te rectificeren uitspraak:

'...dat de grootte van turbines niet uitmaakt voor het geluidsspectrum'.

Deze uitspraak blijkt slechts gebaseerd op niet gepeerreviewede abstracts van een van de coauteurs. Opnieuw wordt onderzoek van de WHO onvolledig weergegeven en conclusies ten aanzien van overlast en slaapverstoring achterwege gelaten.

Kortom: de gerectificeerde factsheet van het RIVM vraagt opnieuw om correctie en nuancering van conclusies en formuleringen.

De reactie van de artsen van Windwiki op het RIVM vindt u op hun site:

<https://www.windwiki.nl/wp-content/uploads/2023/11/Reactie-Windwiki-op-Factsheet-RIVM-16-11-2023.pdf>

Lees in elk geval pagina 2 - 3 (Voorwoord en Overwegingen) en pagina 8-9 (Beschouwing en onderbouwing van de conclusie dat 'er voldoende aanleiding is om te stoppen met wind op land'.

Kijk ook verder op hun site: <https://www.windwiki.nl/>

'Hier maken artsen het medisch onderzoek naar windturbines voor iedereen toegankelijk'

Kijk behalve onder 'Home' ook onder het tabblad 'Welke vraag wordt beantwoord'.

2.2 NIVEL-onderzoek misbruikt voor misleiding

"Geen invloed van nabijheid windturbines op aan huisarts gepresenteerde gezondheidsproblemen"

- Alleen gekeken naar 4-cijferige postcode als groep = hele gemeente, dorp + buitengebied samen
- Daardoor vooraf bekend, dat er geen statistisch relevante resultaten uit konden komen
- Slechts een pilot, niet wetenschappelijk gepeerreviewd.
- Maar de conclusie wordt niet alleen in nieuwsbrieven van NVDE en de Windbranche als waarheid verspreid, maar ook door notabene de GGD! Het komt dus in allerlei nieuwsmedia bij het grote publiek....

2.3. GGD geschikt om medische informatie aan te leveren t.a.v. windturbines?

In de 'Actieagenda Industrie en Omwonenden' van Min. I&W (Industriële windturbines vallen daar ook onder) wordt de GGD genoemd om de medische info aan te leveren:

<https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2024D10292> zie par. 4.2 en 4.3.

Maar de GGD blijkt altijd de RIVM-conclusies te volgen ('= de huidige geluidsnorm voor windturbines op land is veilig').

Inmiddels is echter wetenschappelijk bewezen, dat het RIVM-onderzoek niet deugt, zie hierboven onder 2.

Kortom, de GGD is op dit moment niet geschikt om medische informatie aan te leveren opdat 'gezondheid proportioneel en tijdig meegewogen kan worden in beleid en vergunningverlening'.

2.4 Milieueffectrapportage (MER) Windturbinebepalingen

- In de onderzoeksopzet voor deze MER was op voorhand al vastgelegd, dat er weer een Jaargemiddelde Lden-norm uit moest komen. Dat is een norm die ontwikkeld is voor stationair draaiende machines. Volgens de WHO ongeschikt voor windturbines als het om veiligheid van omwonenden gaat.
- Bij dit MER-onderzoek is geen één medicus betrokken geweest.
- De nieuwe (nog concept-) geluidsnorm, die daaruit voort is gekomen is dus niet veilig voor omwonenden. Nederland is samen met Noorwegen het enige Europese land met een Lden
- De daarbij genoemde afstandsnorm van 2x tiphoogte schiet schromelijk te kort: ook op 5x tiphoogte hebben er mensen slaapmedicatie nodig ivm geluidsoverlast en zijn anderen van ellende verhuisd, omdat meerdere gezinsleden niet meer maatschappelijk konden functioneren.

3. Zijn méér Industriële Windturbines (IWT's) op land nodig om de klimaatdoelen voor 2030 en 2050 te halen?

- NVDE: 'Alles uit de kast' geshopt uit TNO-onderzoek. Door minister Jetten doorgestuurd naar 2e Kamer.
- Urgenda en Windalarm, o.a. op basis van hetzelfde TNO-onderzoek: Het kan goed, zelfs béter voor het klimaat, zónder extra wind op land .
- CE-Delft: "Er zijn verschillende combinaties van energiebronnen denkbaar voor de invulling van de toekomstige energievraag."
https://ce.nl/wp-content/uploads/2023/03/CE_Delft_220235_Nut_en_noodzaak_extra_wind_op_land_in_2030_en_2050_def.pdf
Ook, met toelichting, op: <https://www.hetkanmetgemak.nl/>
- In die mix is hoe dan ook 'regelbaar vermogen' nodig. Sowieso om de onregelmatigheid in het energiegebruik door de dag en door het jaar op te vangen. Maar ook om de gaten op te vullen in de opbrengst van wind en zonne-energie. Groene waterstof is daarvoor geschikt. Alleen met accu's redt je dat niet.
Haven Rotterdam èn Schiphol zijn één van de grootste van Europa: Internationale doorvoerhavens.
In berekeningen NVDE /EZK wordt alle door zeeschepen en vliegtuigen te tanken brandstof meegenomen. Prima, dat moet in Nederland beschikbaar zijn. Maar waarom wordt in die berekeningen import van groene waterstof dan uitgesloten? Import uit landen, die meer kunnen produceren dan ze zelf op kunnen maken?
Het antwoord op die vraag is : financiële belangen. Gezondheid en welzijn van gewone mensen wordt daaraan ondergeschikt gemaakt.
Er wordt dan geschermd met 'Poetingas, dat willen we niet meer'. Maar niet alle landen zijn als Poetin. Zelfs de EU als geheel heeft als beleid vastgesteld te streven naar 50% import van groene waterstof van buiten de EU...
- Opwarming van de aarde is een internationaal probleem. Waarom dan als provincie koste wat kost alle benodigde energie zelf gaan opwekken? We gaan als provincie toch ook niet onze eigen windturbines of elektrische auto's produceren???

4. Conclusie

Kortom, de ellende van Groningen herhaalt zich, maar dan verspreid over het hele land.

De lobby van de NVDE en van de brancheorganisatie van de bedrijven en exploitanten die industriële windturbines op land willen bouwen is zeer sterk.

Geld gaat voor mensen.

Aan u als volksvertegenwoordigers de vraag of u daarin meegaat?

Met bovenstaande informatie kunt u in elk geval beter doorzien hoe u wordt geïnformeerd.

Ter informatie:

Stichting Windalarm is voorstander van een versnelde energietransitie, maar dan wel op een rechtvaardige manier: dus niet in de eerste plaats t.b.v. het financiële belang van windturbinebouwers en -exploitanten, maar in het belang van klimaat, natuur en mensen.